

N:o 168.

*Af Herr C. Magni: Om ändring i reglementet för folkskolelära-
nes pensionsinrättning af den 30 November 1866.*

Det torde vara få som icke erkänna att den ringa lön som folkskolelärarne i allmänhet erhålla med god hushållning endast räcker till de nödvändigaste behofven för dagen, och gör det alldeles omöjligt att deraf bespara något för sig och de sina under den tid läraren af sjukdom eller ålder blifver oförmögen att längre sköta sitt kall.

Detta förhållande har också frammanat inrättandet af en pensionsinrättning för dessa tjänstemän. Härigenom har skolläraren till viss del blifvit tillförsäkrad att, äfven efter afskedstagandet, få någon ersättning för de mödor han haft i skolans tjänst och kan således glädja sig af att genom helsodagens arbete hafva förvärfvat ett bidrag till sig och sin familjs uppehälle under ålderdomens dagar. Jag säger till viss del; ty endast i det fall, att skolläraren uppnår pensionsåldern och så länge han får lefva derunder, kan det sägas att familjen får njuta fördel af familjefadrens maktpåliggande arbete. Annorlunda blir förhållandet i det fall skolläraren icke upphinner pensionsåldern, hvarpå flerfaldiga exempel finnas, då hemfaller familjen under fattigvårdens beskydd.

Sådana utsigter för sin familjs framtid måste i hög grad bekymra och verka menligt på lärarens verksamhet i skolans tjänst och är ett missförhållande, som ovilkorligen fordrar att någonting göres för afhjelpande af detsamma, så att skolläraren må kunna med visshet, liksom hvar och en sann familjefader önskar kunna göra det, glädja sig i tanken, att, på samma gång han sträfvar till gagn för det allmänna, han äfven sträfvar för sin familjs framtida bergning.

Att afhjelpa det ofvan antyddas missförhållandet har jag tänkt mig bör kunna ske utan att behöfva, åtminstone för närvarande, därför fordra några ökade utgifter vare sig af staten eller kommunerna. Jag förmodar att medel dertill finnas utaf pensionsinrättningens nuvarande inkomster, nemligen af de medel, som hvarje skolområde till pensionsinrättningen betalar, enligt Kongl. Maj:ts nådiga förordning och reglemente angående folkskolelärares pensionsinrättning af den 30 November 1866. Af dessa medel, som af kommunerna utgå med fyra procent af den lön, för hvilken skolområdet eller distriktet med afseende å vederbörande lärares pensionering vunnit delaktighet i inrättningen, borde för ändamålet användas hälften. Beloppet blefve för den lärare, som erhåller 500 R:dr i lön, 10 R:dr årligen o. s. v. i proportion.

Detta belopp bör af samma styrelse, som förvaltar pensionsfonden, så förvaltas, att af de årliga inbetalningarne och genom att årligen lägga ränta därför till kapitalet, bildas ett kapital som eiter skollärares död utbetalas till enka eller barn. Dör skollärare, utan att efterlemna enka eller barn, tillfaller kapitalet öfriga delegare i fonden såsom arfsvinst.

Genom en sådan anordning bereddades ett understöd åt ifrågavarande enkor och barn, som med afseende på tiden då det erhöles har ett mångdubbelt värde. Jag har all anledning förmoda att pensionsinrättningen, äfven med den minskning i inkomsterna, som af förslaget antagande blefve en följd, kan upprätthålla pensioneringen för skolläroarne, och skulle i en framtid brist uppstå, så läro Riksdagen icke underlåta att fylla densamma.

För att visa pensionsinrättningens ställning vid 1873 års slut anhåller jag att till det Utskott, som kommer att behandla denna motion, få aflemna några approximativt beräknade sifferuppgifter.

Med anledning af hvad jag här ofvan haft äran anföra vill jag vördsam samt föreslå,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhåller, att Reglementet för folkskolelärares pensionsinrättning af den 30 November 1866 sålunda omarbetas, att af de medel, som af kommunerna utgå till folkskolelärares pensionsinrättning, hälften må användas till kapitalbildning för en understödsfond åt folkskolelärares enkor och barn.

Stockholm den 28 Januari 1874.

Carl Magni.